

Følle den 22. juni 2022

Til Miljøministeriet

Høringssvar for VP3 vedr. Hovedvandomland 1.6 Djursland med tilhørende kystvand 140, Djursland Øst

På vegne af medlemmer af Djursland Landboforening indsendes hermed høringssvar til Vandområdeplan 2021-2027.

Resume

I hovedvandomland Djursland er der fra VP2 til VP3 ændret målbelastning således, at man fra at udlede kvælstof lavere end målbelastningen nu skal reducere udledningen af kvælstof. Baseline er uændret, mens målbelastningen er reduceret med 37 %.

I den forbindelse viser der sig en række forhold, der medfører, at den fastsatte målbelastning bør genberegnes.

Der opnås ikke en ændret økologisk tilstand i det smalle vandområde ud for Djurslands Kyst ved at reducere kvælstofudledningen fra land, da næringsstofferne fra land blander sig med Kattegatvandet, der flytter store mængder næringsstoffer.

Danmark har opfyldt sine internationale forpligtigelser for kvælstofudledning til det åbne farvand Kattegat fastsat i HELCOM.

Manglende målestationer samt modellens performance giver et alt for spinkelt datagrundlag.

Miljøparametrene klorofyl og Kd(ålegræs) responderer meget ringe på kvælstofreduktion.

I det nedenstående gennemgås de beskrevne problemstillinger nærmere.

Ændret målbelastning

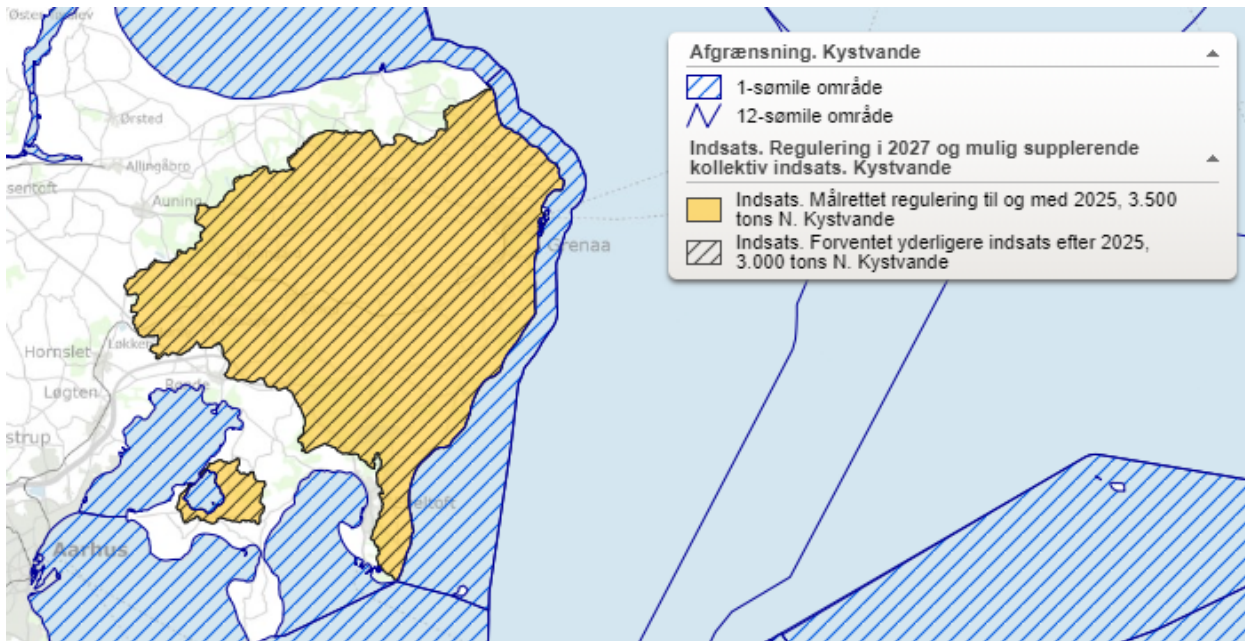
Målbelastning af vandområde Djursland Øst reduceres fra 1078 t i VP2 til 674 ti VP3. Det svarer til en reduktion på 37 %.

Hovedvandomland Djursland	Baseline (ton N)	Målbelastning (ton N)	Indsatsbehov (ton N)
VP2 (2015-2021)	875,6	1078	-202,6
VP3 (2021-2027)	880,4	674	206
Difference	4,8	-404	408,6

Med så stor en ændring kan der ikke være regnet rigtigt i begge vandplaner, og det er derfor oplagt at bede om svar på, om det er opgørelsen i VP2 eller i VP3, der er fejlbehæftet? Det er fuldstændig afgørende, at MST klarlægger årsagen til de store forskelle i kvælstofmål fra VP2 til VP3.

Value for Money

Som det ses på nedenstående kort så er Kystvand Djursland Øst (140) meget smalt og defineret af 1 sømil grænsen (1,8 km). Det er indenfor dette vandområde at en reduktion af næringsstofudledningen fra land skal forbedre den økologiske tilstand.

Kort: MiljøGIS for høring af vandområdeplaner 2021-2027. Gul skravering viser hovedvandopland Djursland. Blå skravering langs østkysten viser det smalle kystvand, hvor indsats på land forudsættes at forbedre miljøtilstanden.

Det forholder sig således, at langt den største del af hovedvandopland Djursland (485 km² ud af 726 km²) afvander gennem Grenåen ud i det smalle kystvand. Resten afvander gennem mindre vandløb ud i kystvandet. Herfra strømmer åens vand meget hurtigt direkte ud i Kattegat, hvor det mødes af mængder af næringsstoffer i en helt anden skala.

Ifølge Hansen, J.W. (2021) og Nielsen, M.H (2021) tilføres der med Nordsøvand om sommeren i niveauet 40.000 og 65.000 t DIN. Bidraget fra land skal ifølge den fremlagte vandområdeplan reduceres med 200 t N. Det må derfor konkluderes, at bidraget til Kattegat fra Hovedvandopland Djursland udgør en minimal andel af den samlede kvælstofmængde. Omkostningseffektiviteten ved at reducere i landbrugets udledning af kvælstof i dette område må derfor siges at være yderst ringe, og der er derfor ingen miljøgevinst i forhold til de omkostninger, der pålægges landbruget.

HELCOM aftale

Som beskrevet så skal vandområdeplanerne medføre at der bliver god økologisk tilstand i de omfattede kystvande. Det vil sige inden for 1-sømil grænsen. Miljømålet for de åbne farvande som for eksempel Kattegat skal ske igennem HELCOM. Den seneste HELCOM rapport fra 2014, viser at Danmark er i mål med sine forpligtigelser på N-reduktion i Kattegat. Det kan således ikke være den samlede reduktion til Kattegat der ligger til grund for en reduktion af målbelastningen med 37 %.

Det vil derfor være nødvendigt at se på hvilke lande der regner med at have opnået god økologisk tilstand i samtlige overfladevandområder med udgangen af 2. planperiode? Og om disse lande også dermed har nedbragt deres tilførsler af udledte næringsstoffer til danske vandområder til et niveau, der er foreneligt med god økologisk tilstand?

Målestation

Der er ingen målestationer inden for kystvand 140, Djursland Øst. I oplandet hertil er antallet af målestationer reduceret markant fra 32 ned til 4. Samtidig med den kraftige reduktion og helt fravær af

målestationer går vandområdet fra at være i mål med kvælstof i VP2 til at have væsentlige indsatskrav i VP3.

Der er dog en målestation med mange data mellem Djursland og Sjællandsodde. Her ses at klorofylindholdet stort set er uændret de sidste 30 år. Reduktioner af N fra land har derfor ingen effekt på klorofyl i Kattegat.

Model-performance

I Teknisk note af Birkeland, M. og Erichsen, A. C (2020) vurderes på hvordan de anvendte modeller er i stand til at forudsige for eksempel klorofyl og Kd (ålegræs), som man i Danmark har valgt skal være et udtryk for den økologiske tilstand.

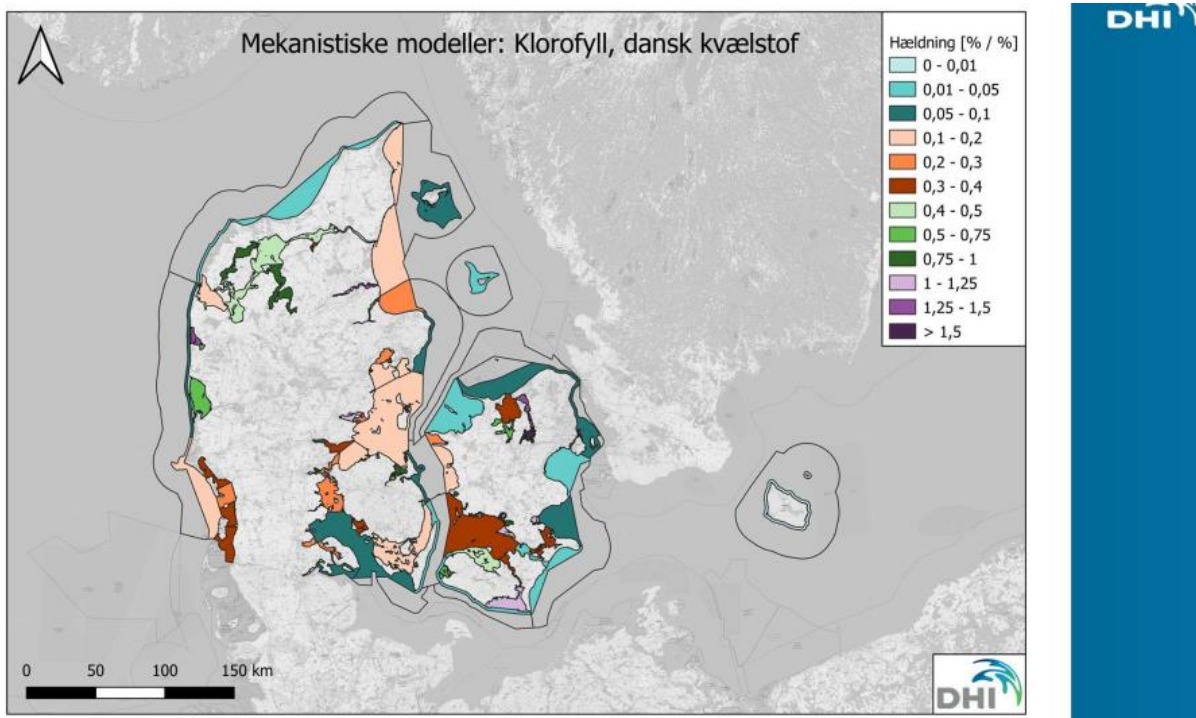
Modellen for målestation VSJ20925, som ligger mellem Djursland og Sjællandsodde performer Poor for klorofyl og Good (som stadig er næst-dårligst) for Kd (som er en indikator for ålegræs). Det betyder, at modellens resultater har en ringe sammenhæng med de målte data fra målestationen i Kattegat for henholdsvis næringsstoffer og Kd (ålegræs).

Det synes således som et meget usikkert grundlag for at ændre så markant i målbelastningen, når både modellen matcher målte data dårligt, og når der ikke findes målestationer i vandområdet.

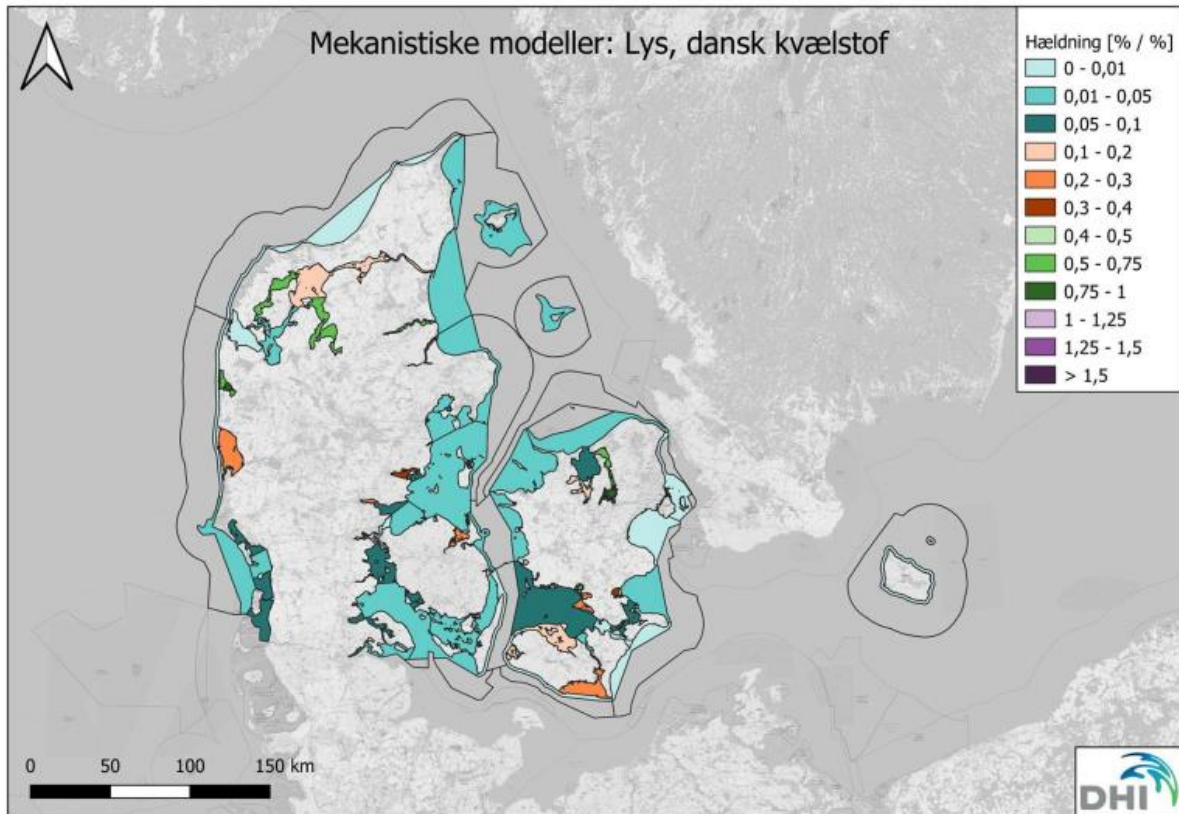
Sammenhæng mellem N-reduktion og klorofyl og ålegræs (Kvælstofsensitivitet)

Der er enorm forskel mellem danske fjorde og kystvande på, hvor følsom deres miljøtilstand er for kvælstofudledninger fra dansk land. Et mål for sensitiviteten findes i hhv. Kd- og klorofylmodellernes dosisrespons-kurver.

På hældningskort fra MST ses at der er en meget ringe sammenhæng mellem kvælstofreduktion og klorofylindhold samt indikator for ålegræs i vandområde Djursland Øst.

Kort: Jo lavere værdi, desto mindre betydning har danske kvælstofudledninger for algevæksten (udtrykt som klorofylkoncentration) i det pågældende vandområde.

Kort: Jo lavere værdi, desto mindre betydning har danske kvælstofudledninger for udbredelsen af ålegræs (udtrykt som lys) i det pågældende vandområde.

På trods af den dårlige sammenhæng for begge de parametre, der skal indikere god økologisk tilstand, er det eneste virkemiddel i VP3, at reducere kvælstofudvaskningen fra land.

Konklusion

Samlet set er det under al kritik, at man fra Miljøministeriets side på det foreliggende grundlag vedtager en så markant reduktion af målbelastningen for vandområdet med kvælstofreduktionskrav for oplandet til følge.

Det er meget usandsynligt, at dyre kvælstofreduktioner på land i det hele taget bidrager til at forbedre den økologiske tilstand i vandområdet. Miljøministeriet anmodes derfor om at genberegne målbelastningen og deraf følgende indsatsbehov.

Med venlig hilsen

Hans Gæmelke
Formand
Djursland Landboforening

Rikke Skyum
Miljøchef
Djursland Landboforening

Vedlagt:
Bilag 1 - Referencer

Bilag 1:

Referencer:

Birkeland, M. og Erichsen, A. C. (2020) Development og Mechanistic Models, Mechanistic Model for the Inner Danish Waters, Technical documentation on biogeochemical model, Technical Note

Hansen, J.W. Høgslund S. (red.) 2021. Marine områder 2020. NOVANA. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 192 s. - Videnskabelig rapport fra DCE nr. 475. <http://dce2.au.dk/pub/SR>

Nielsen, M. H. (2021) Statusrapport - De hydrografiske og kemiske forhold i Kattegat